

РЕШЕНИЕ

№ 63

гр. Пазарджик, 07.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, П НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и втора година в
следния състав:

Председател: Ирина Ат. Джунева

Членове: Кристина Л. Пунтева
Елисавета Радина

при участието на секретаря Нели Ив. Въгларова
в присъствието на прокурора Ст. Б. П.
като разгледа докладваното от Елисавета Радина Въззивно частно
наказателно дело № 20225200600188 по описа за 2022 година

С определение, постановено по чнд 95/22 РС- Велинград е оставил без
уважение молбата на осъдения ИЛ. БЛ. Д., ЕГН: ***** за съдебна
реабилитация по н.о.х.д. 73/2016 г. на Районен съд Велинград и н.о.х.д.
479/2018 г. на Районен съд Велинград.

Определението е обжалвано от осъдения, чрез защитника с искане за
неговата отмяна и постановяване на такова, с което да се допусне съдебна
реабилитация.

Жалбата се поддържа в съдебно заседание с доводи, аналогични на
изложените в нея – налице били основанията по чл. 87, ал.1 от НК и следвала
съдебна реабилитация по заявените осъждания.

Прокурорът настоява, че определението е правилно и законосъобразно
и следва да се потвърди, а жалбата против него – да се остави без уважение.

Окръжният съд, като взе предвид доводите на страните и провери
изцяло атакувания съдебен акт, прие за установено следното:

Жалбата е неоснователна.

Възприетата в проверяването определение фактология е резултат от пълен анализ на събраните в съдебното следствие доказателства, тя не се оспорва и доколкото се споделя изцяло от въззивната инстанция, е ненужно нейното приповтаряне. Осъжданията на лицето са представени съгласно данни от едноименната справка и приложените бюлетини – л. 19 и сл. .

Доказателствен спор относно релевантните за фактическите изводи обстоятелства няма. Спорът е дали са изпълнени основанията за претендираната реабилитация и са подробно разгледани от проверявания съд, чието решение е правилно, но чиито доводи досежно приложимия правен институт на се споделят изцяло.

На първо място и предвид ТР 2/17 на ОСНК на ВКС по т.д. 2/17 в съответствие с правилно възприетите данни за осъжданията и изтърпени наказания (л. 25, чнд) , както и нормативните изисквания за пълна /абсолютна и непълна реабилитация по право, е основателно прието:

настъпилата реабилитация по право досежно осъждането по НОХД 665/08 – по чл. 88а, ал.1 т.1 вр. чл. 82, ал.1 т.5 от НК (към 18.01.12г. и доколкото абсолютната е по-благоприятна от непълната) и липса на настъпила реабилитация по право за следващите две осъждания (по т. 2 и т.3 на справката на л. 19 - НОХД № 73/16 и НОХД 479/18). При това положение е следвало молбата , касаеща съдебна реабилитация по НОХД 655/08(виж т.1, л. 2, чнд), която обхваща всички осъждания да бъде оставена без разглеждане в тази си част. Такова произнасяне липсва, но настоящата жалба, инициирала въззивния контрол не касае тази липса, а съдържа само претенция за постановения отказ по отношение на други две осъждания – по т. 2 и 3 в справката на л. 5-6, чнд. При тази процесуална ситуация и доколкото в мотивната част на съдебния акт е правилно решен въпроса за настъпилата реабилитация по право за осъждането по т.1 в справката за съдимост (на л. 5, чнд95/22), рестартиране на производство само за формално дължимо произнасяне за оставяне без разглеждане на искането относно осъждането по НОХД 655/08 е категорично нецелесъобразно, не е в интерес на правосъдието и на молителя.

Неговият правен интерес е за **съдебна реабилитация по НОХД 73/16 и НОХД 479/18**, но по същество искането е неоснователно, както правилно е преценил и решаващият съд. Изложените от него съображения относно

липсата на нормативноустановените предпоставки по чл. 87, ал.1 от НК се споделят изцяло. За двете коментирани осъждания не е налице първата от предвидените в чл. 87 от НК предпоставки за постановяване на съдебна реабилитация, а именно - да са изминали три години от изтичане на срока на наложеното с присъдата наказание.

Наказанието по НОХД 73/16 е било изтърпяно (л. 6, чнд) на 17,03,17г. ,от която дата следват всички реабилитационни срокове, вкл. и този по чл. 87, ал.1 от НК.

На 02,11,18г. обаче е влязла в сила присъдата по третото и последно осъждане – НОХД 479/18, постановеният по което 3-годишен изпитателен срок е започнал да тече от тази дата. Доколкото осъждането е условно, стои въпросът дали тригодишният срок по ч. 87, ал.1 от НК тече от изтичане срока на наложеното наказание, което е осем месеца лишаване от свобода или тече от изтичане на изпитателния срок.

Съдебната практика е противоречива по въпроса. С решение № 555/26.01.2009 г., н. д. № 556/2008 г. на III н. о. на ВКС е прието, че при съдебната реабилитация е от значение срокът на *наложеното* наказание, независимо дали то е условно или ефективно и след изтичане срока на самото наказание започва да тече тригодишният реабилитационен срок по чл. 87, ал.1 от НК. Това е първото становище, застъпено и в други съдебни решения, освен посоченото. .

Това тълкуване на понятието „изтичане на срока на наложеното наказание“ се счита за неправилно от формиращите противното становище други съдебни състави (*Решение № 119/06.04.2011 г. по н. д. № 22/2011 г. на I н. о. на ВКС, Решение № 491/19.11.2013 г. по н. д. № 1756/2013 г. на II н. о. на ВКС, Решение № 573/16.12.2013 г. по н. д. № 1869/2013 г. на II н. о. на ВКС*), според които така може да се постигне съдебна реабилитация, докато още наказанието е изпълняемо, тоест може да бъде приведено в изпълнение по чл. 68, ал.1 от НК. Според цитираните решения, а и становището на ревизириания съд, е необходимо изпитателният срок да е изтекъл и това е моментът, когато окончателно е отпаднала възможността за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, което е било отложено за определения срок; ако се приеме обратното това би означавало срокът за съдебна реабилитация да започне да тече преди изтърпяване на наказанието.

Настоящият съдебен състав споделя първата позиция, по следните съображения:

На първо място – в разпоредбата на чл. 87 НПК законодателят ясно е отличил отношението си към началния момент, от който да започва да тече определения от него тригодишен реабилитационен срок – „*от изтичане срока на наложеното наказание*“. Граматическото тълкуване тук следва да държи сметка както за факта, че в този реабилитационен институт е употребено понятието *изтичане срока на наложеното наказанието*, а не неговото изтърпяване или изпълнение. Такава употреба има и в чл. 86, ал.1, т.2 от НК, но поставена в систематиката на т.1, тя е напълно ясна. Реабилитацията по право по чл. 86, ал.1 т.1 о НК касае наказание лишаване от свобода, за което е приложен чл. 66, ал.1 от НК и тя настъпва по силата на закона с изтичане на изпитателния срок, стига в него да не е извършено друго престъпление, което да е дало основание за активиране на условното осъждане. Втората хипотеза по т.2 на ал.1 на чл. 86 от НК касае вече ефективно наказание лишаване от свобода (и пробация), поради което напълно ясно в този случай е понятието „изтичане срока на наложеното наказание“.

Като са има предвид този коментар, не може да се споделят съображенията на първостепенния съд, облежнати на цитираните на л. 32 от чнд 95/22 касационни актове. Става несъмнено ясно, че дори и с оглед т.2 вр. Т.1 на ал.1 на чл. 86 от НК, че като посочва „*изтичане срока на наложеното наказание*“ законодателят има предвид *срока на самото наказание*, което е наложено, без значение дали то е постановено за реално изтърпяване или това е отложено.

Не може да се споделят доводите, че с изтичане на изпитателния срок наказанието е изтърпяно и това се има предвид под „изтичане на срока му“, доколкото „тогава отпада въобще възможността за изтърпяване на това наказание“. (л. 31, гърба, определение на ПРС, чнд95/22) . Това твърдение е невярно. Активирането на условното осъждане става по правилата на чл. 68, ал.1 от НК, а според тя предвижда, че „ Ако до изтичане на определения от съда изпитателен срок осъденият извърши друго умишлено престъпление от общ характер, за което, макар и след този срок, му бъде наложено наказание лишаване от свобода, той изтърпява и отложеното наказание „,

Следователно, ако по някаква причина престъплението, извършено в изпитателния срок, не е разкрито в рамките на този срок (но преди изтичане на давността за разследване и изпълнителската) и са налице и другите предпоставки по чл. 68, то следва да се активира. Това означава директно, че изтичането на изпитателния срок съвсем не е равнозначно на изтичане на наказанието, респ. на неговата неизпълняемост . Изтичането на наказанието не означава изтърпяване/изпълнение и защото , ако е така , законодателят не би въвел коментираното понятие.

Впрочем, тази позиция е ясно изразено в мотивите към т.1 на ОСНК на ВКС по т.д. 2/17, приключило с решение 2/18, където е прието, че „изтичане срока на наложеното наказание“ не е идентично с „изпълнение“ и че „изискването за изтърпяване (б.м. – реабилитацията) не е абсолютно“.

На второ място : аналогията с нормите, касаещи изпитателния срок в институтите, уреждащи реабилитация по право – (чл. 86, ал.1 т.1 и чл. 88а, ал. 3) е неправилна и отклонява от правилата на този тълкувателен подход. Вярно е, че в двата института за реабилитацията по право: непълна – чл. 86 и пълна/абсолютна – чл. 88а НК, законодателят изрично е предвидил при условно осъждане и наред с другите предпоставки – изтичане на изпитателния срок за съответно: настъпване на реабилитация по чл. 86, ал.1 т.1 НК и стартиране на реабилитационния срок по чл. 88а НК, след изтичане на който също настъпва , но абсолютна/пълна такава. Но тъкмо, защото в тези два случая има изрично предвиждане за изтичане на изпитателния срок, ако законодателят под „изтичане срока на наложеното наказание“ , е имал предвид „изтичане на изпитателния“ , той би го заявил също толкова недвусмислено, колкото, уреждайки реабилитацията по право. Запълването по аналогия в случая означава нормативно недопустимо разширително тълкуване (чл. 46, ал.3 от ЗНА).

На следващо място – невярно е, че ако се възприеме становището по решение № 555/26.01.2009 г., н. д. № 556/2008 г., III н. о. ВКС, това би означавало реабилитационният срок да започне да тече преди да изтече изпитателният. Последният , предвид ал.2 на чл. 66 от НК не може да е по-малък от три години и не може да превишава срокът на наложеното наказание лишаване от свобода с повече от три години. При тези ограничения, каквото и съотношение да имат наказанието и срокът, за който е отложено

изтърпяването му (нпр. три с три или една с четири), срокът по чл. 87, ал.1 от НК винаги ще тече след като е изтекъл изпитателния

Накрая – да се приеме, че реабилитационният срок по чл. 87, ал.1 от НК започва да тече от изтичане на изпитателния, когато такъв е определен, означава да се поставят в по-благоприятно положение осъдените на ефективно наказание „лишаване от свобода“ от условно осъдените, каквото несправедливо третиране не прилага нито един институт за реабилитация (виж освен правилата по чл. 86, ал.,т.2 и т.1 и ал. 2 на чл. 88а, освен всички хипотези в препратката към чл. 82, ал.1 и чл. 88а, ал.3НК)..

Всъщност, горното обсъждане, не решава процесния случай и е дължимо повече като отговор на възприетите от проверявания съд съображения. То не решава настоящия казус, защото наказанието по НОХД 73/16 е било изтърпяно на 17,03,17г., а на 02,11,18г. е влязла в сила присъдата по НОХД 479/18, за която е наложено наказание осем месеца лишаване от свобода с три години изпитателен срок за престъпление по чл. 343в, ал.2 от НК – умишлено, от общ характер, за което се предвижда наказание лишаване от свобода. Така, че срокът по чл. 87, ал.1 от НК за второто осъждане по НОХД 73/16 е бил прекъснат.

Що се отнася до третото и последно за жалбоподателя осъждане - по НОХД 479/18, което и от двете обсъдени горе становища да се приеме, срокът по чл. 87 НК , не е изтекъл. Считано от влизане в сила на присъдата 02,11,18г., наказанието от осем месеца лишаване от свобода изтича на 02,07,19г. , а изпитателният срок от три години лишаване от свобода – на 02,11,21г, при което тригодишният срок по чл. 87, ал.1 от НК , независимо от коя дата се приема , че следва да започне да тече , не е изтекъл нито към момента на законосъобразно постановления с определението отказ за съдебна реабилитация, нито към настоящия момент.

Предвид горното и на основание чл. 436, ал.2 вр. Чл. 338 Пазарджишкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение по чнд 95/22 на РС- Велинград, с което е оставена без уважение молбата на осъдения ИЛ. БЛ. Д., ЕГН: ***** за съдебна реабилитация по н.о.х.д. 73/2016 г. на Районен съд Велинград и н.о.х.д. 479/2018 г. на Районен съд Велинград.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____